

tají dbáti. Jmenované tři řády se v této věci stavějí stejně proti kněžím a říkají: „Ono papežské ustanovení se našich řádů v Čechách netýká, protože výnos z pohřebních obřadů ani jejich způsob není v království Českém týž jako v krajinách lombardských.“ Tento vzájemný spor trval až do svátku svatého Mikuláše, potom
45 však na zákrok rozhodčího soudu byla pře předložena stoličce apoštolské. Zatím řečení bratří v jednotlivých městech, městečkách a vsích trpěli škodu a potupu, protože přemnoho lidí nechtělo s nimi ani mluvit, ani jim dávat almužny.

3 v předvečer svátku svatého Jakuba apoštola 24. července 1334 – 5 do kostela svaté Marie na Louži a svatého Mikuláše na Kurném trhu chrám Panny Marie na Louži (na Lúži) stál až do začátku 19. století na místě, které se donedávna podle něho jmenovalo Mariánské náměstí (mezi Novou radnicí a Klementinem), chrám sv. Mikuláše na Kurném trhu stál na místě dnešního mikulášského chrámu na nároží Staroměstského náměstí a Pařížské (dříve Mikulášské) třídy; Kurný trh (trh na drubež) byl na prostranství před chrámem, kam ústila pozdější Kaprová ulice – 6 papežské listy jde o bullu papeže Bonifáce VIII., obnovenu Klimentem V. na církevním sněmu ve francouzském městě Vienne, která byla vyvolána stížnostmi farního duchovenstva, že řeholníci vykonávají obřady a úkony příslušné duchovním správcům a připravují je tak o zdroje příjmů; *kazatelé* dominikáni – 7 o čtvrtině podle papežské bully měli příslušníci žebravých řádů odevzdávat farním duchovním čtvrtinu všech příjmů z pohřbů – 8 bratři z řádů žebravých na rozdíl od starších řádů, které měly právo užívat pozemkového majetku, měli být příslušníci těchto řádů živi z almužen a darů; byli to dominikáni (predikátoři), minorité (františkáni) a augustiniáni – 26 *bekyně* byly zbožné ženy, panny a vdovy, které bydlely ve společných domcích, založených nejčastěji ze zbožných nadání nebo odkazů; v taková společenství vstupovali i muži, kterým se pak říkalo *beghardi*; obojí název je odvozen od jména lutyšského kněze Lamberta de Begna, zakladatele tohoto laického hnutí ve 12. století – 30-31 *že se to zdá podle evangelia počátkem všeho zla* narážka na ev. Matoušovo (24,7-8) nebo Markovo (13,8-9) – 31 *tonsura* je vystříhané místo na temeni hlavy, které nosí kněží na označení kněžského důstojenství – 33 *Štěpán* jako jeden z prvních učedníků Kristových apoštolů byl pro neohrožené výtky Židům a veřejné přiznání ke Kristu ukamenován; byl tak první z učedníků, který zahynul mučednickou smrtí (Skutk. 7, 57-60) – 33-34 *neviděli zajisté „nebesa otevřená“* narážka na biblické líčení Štěpánovy smrti (Skutk. 7,56) – 38-39 *bratři proti kněžím* řeholníci proti světským duchovním – 44 *až do svátku svatého Mikuláše* do 6. prosince 1334 – 45 *na zákrok rozhodčího soudu* zasedali v něm biskup Jan IV. z Dražic za stranu farního duchovenstva a litoměřický probošt Jindřich za duchovenstvo řeholní; narovnáním z 29. listopadu 1334 nebylo rozhodnuto, mají-li řeholníci platit duchovním správcům z církevních úkonů, takže byla tato otázka předložena k rozhodnutí papeži, který rozhodl v neprospěch řeholníků

Poznámky ediční

Kolda z Koldic, Parabola o statečném rytíři

Traktát Koldy z Koldic De strenuo milite (O statečném rytíři), zapsaný v krásně iluminovaném passionálu abytyše Kunhuty (NUK XIV A 17), vydal A. Scherzer, Der Prager Lektor Fr. Kolda und seine mystischen Traktate (Archivum Fratrum Praedicatorum 18, 1948, 337-396; naše ukázky, rkp. fol. 3b, 5b-8b, jsou tam otištěny na str. 362, 365-368). U nás psal o Koldovi J. Vilíkovský (Abatyše Kunhuta, Řád 5, 1939, 148-163, knižně Písemnictví českého středověku, Praha 1948, 26-40); Vilíkovský také ukázku zde uveřejněnou přeložil.

Petr Žitavský, Kronika Zbraslavská

Latinský text Kroniky Zbraslavské vydal J. Emler v Pramenech dějin českých IV, Praha 1884, str. 1-337; naše ukázky jsou z kn. I, 58 (str. 69-70) a 66 (80-81) a III, 3 (320-321). Otiskujeme je v překladu J. V. Nováka, Kronika Zbraslavská, který vyšel v Praze 1905 (s důkladným rozborem, oceněním a podrobnou literaturou od V. Novotného), zčásti přihlížíme však i k novému překladu Fr. Heřmanského, Kronika Zbraslavská (Odkaz minulosti české, sv. 15), Praha 1952. Autorovy verše, vložené do textu, jsou v překladu tištěny kursivou.

Období od třináctých let 14. století